

Roda d'opinions a propòsit d'un pacte

L'impacte Semprún-Guitart

EL TEMPS, davant el ressò produït pels acords signats entre el departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Cultura del govern central, ha efectuat un sondeig, dins les possibilitats que ofereixen les dades, entre diverses persones significades culturalment.

L'acord de col·laboració rubricat fa unes setmanes entre el Ministeri de Cultura i el departament de Cultura de la Generalitat catalana ha suscitat adscripcions i dissensions en els sectors polítics i culturals catalans. Econòmicament, el pacte implica una inversió de 12.000 milions

de l'estat a Catalunya, i políticament, segons qui, o una cessió de sobirania o una operació pragmàtica que substantiva la sobirania del govern català. EL TEMPS ha intentat traure a la superfície el màxim d'opinions possibles al respecte, i, a pesar de les dispersions vacacionals d'uns (l'ex-conseller Joan Rigol, per exemple) i la renúncia a pronunciar-se

d'altres (com ara els ex-consellers Max Cahner i Joaquim Ferrer, o l'Abat de Montserrat), ha aconseguit un ventall prou ampli i representatiu a través d'aquesta pregunta:

—*¿Considera que l'anomenat pacte Semprún-Guitart representa una cessió de sobirania per part del govern de la Generalitat de Catalunya?*

Jorge Semprún i Joan Guitart.

Núria Feliu, cantant: D'entrada, el Ministeri de Cultura no hauria d'existir. Ara bé, mentrestrant se'ls ha d'expressar al màxim, que al cap i a la fi aquests diners els hem pagat abans i, per tant, són nostres. I això no hauria de costar-nos cap preu.

Josep Ma. Sala i Albareda, president del Centre Excursionista de Catalunya: L'ideal seria no haver de pactar res i disposar lliurement del que és nostre. Desconeixent els termes exactes del pacte, no podem opinar sobre el mateix.

Pere Duran Farell, president de la junta d'accionistes de Catalana de Gas: Penso que aquest pacte és una confirmació ben clara de la sobirania real del govern de Catalunya, perquè el pragmatisme que reflecteix i els objectius que es proposa només són possibles des d'una sobirania real, democràtica i èticament exercida.

Joan de Sagarra, crític teatral: En l'anomenat Estado de las Autonomías, el Ministerio de Cultura y Deportes tal i com està muntat, no té, en teoria, cap raó d'existir. Guitart no tindria, doncs, cap raó per pactar amb Semprún, ni tant sols la necessitat. Ara bé, com que l'Estatut ha fet figa o no dona per a més, la raó política aconsella pactar amb qui sigui sempre que sigui en benefici de la nostra cultura, deixant de banda la "sobirania".

Salvador Cardús, periodista: Naturalment, no es tracta d'una cessió de sobirania explícita ni irrecuperable, però en les seves conseqüències, inevitablement, ho és. I en el plantejament teòric i polític, el mateix conseller ho ha presentat com uns pactes "inevitables", és a dir, imposats.

Josep Ramoneda, filòsof: No. Em sembla un acte d'elemental realisme polític per les dues parts, i l'única cosa que lamento és que els qui ara han permès un acord com aquest no ho permetessin a l'època d'en Joan Rigol: moltes infraestructures necessàries potser ja estarien acabades. L'acord Guitart-Semprún és un acte de plena normalitat democràtica, és a dir, sense cap èpica però amb raonables dosis d'eficàcia. Pel que fa a la sobirania, ja seria hora que abandonéssim la màgia de determinades paraules que només serveixen per omplir el buit d'arguments. Es pot pensar seriosament que en el món d'avui sobirania vol dir el mateix que a l'època de l'eclosió dels Estats-nació.

Baltasar Porcel, escriptor: Suposo que el tomisme medieval té infinites i subtils respostes a retòriques com aquesta, tan alambicades. Jo, però, no sóc teòleg, sinó que em guanyo la vida escrivint i vivint en el món existent.

Fèlix Martí, director del Centre Unesco de Catalunya: No. El que és una cessió de sobirania és l'acceptació del marc constitucional i la conformitat amb l'actual estatut d'autonomia. En el camp cultural els catalans hem de ser plenament lliures i plenament responsables i no podem acceptar cap autoritat externa imposada. En la situació actual em sembla intel·ligent voler dialogar amb els representants de la cultura dominadora.

Josep Maria Castellet, director d'Edicions 62: No hi ha cessió. És un acte de realisme polític que trenca una interpretació restrictiva de l'estatut.

Santiago Cucurella, catedràtic de geografia i història: Partint de la base que el Ministeri de Cultura no hauria d'existir, el pacte implica per part del conseller Guitart el reconeixement del Ministeri, i aquest reconeixement és un acte de cessió de sobirania. És un pacte inadequat.

Albert Viladot, director del diari Avui: Crec que quan es necessiten urgentment diners, el que cal és anar-los a buscar allà on n'hi ha, perquè és bo per al país; però també crec que d'aquest pragmatisme necessari no se'n pot construir un discurs ideològic que distorsioni uns objectius polítics nacionals.

Jordi Porta, director de la Fundació Jaume Bofill: Independentment dels avantatges immediats, és evident que significa una cessió de sobirania. En tot cas, allò que clarament significa és que l'Estatut i (¿i la Constitució?) s'han convertit en paper mullat per a gariebé tothom.

Fèlix de Azua, escriptor: Que existeixi un Ministeri de Cultura a Madrid ja és aberrant però tot i estar fets tots els passos d'"incompetències" tampoc es justifica l'existència d'una Conselleria de Cultura perquè la cultura no ha de ser institucional. A més l'actual Conselleria de Cultura és una oficina de distribució de diners i Guitart no rendeix compte a ningú de com reparteix.

Rafael Vallbona, periodista i escriptor: Com en qualsevol pacte, s'ha de cedir alguna cosa a canvi d'una altra. Sí que hi ha cessió de terreny, i aquest pacte és el permís de desembarcament del Ministeri de Cultura en la vida cultural catalana.

Vidal Vidal, escriptor: No conec a fons el contingut del pacte però pel que he llegit sembla un precedent perillós que afecta al camp de la cultura però que podria afectar aviat altres camps. A poc a poc anem venent el país. Les normes bàsiques que regulen la relació Catalunya-Espanya s'estan convertint en paper mullat si no hi ha continguts.

Lluís Foix, director adjunt de La Vanguardia: A Catalunya gairebé totes les coses efectives i raonables que han fet el nostre país han estat fruit del pacte (i els disbarats s'han degut generalment a la manca de pacte). Els acords entre el senyor Guitart i el senyor Semprún s'inscriuen en aquesta línia i són un exercici coherent de realisme polític.

Josep Millàs, president d'Omnium Cultural: No es tracta d'una cessió de sobirania. ¿Catalunya té sobirania en l'actual marc institucional? A més, sembla ser que l'informe perceptiu favorable de la Conselleria de Cultura de la Generalitat de Catalunya, serà necessari per tal que el Ministeri de Cultura pugui atorgar subvencions a Catalunya. El quid de la qüestió rau a renunciar a una bona quantitat de diners amb vista a una actual hipotètica sobirania o fer-nos forts i no rebre res. Finalment cal dir que moltes d'aquestes inversions corresponen al Ministeri de Cultura.

Marta Pesarrodonà, escriptora: No, en absolut. Estem confonent els termes. Jo no estic a favor del Ministeri de Cultura però ja que hi contribuïm amb els nostres diners a la seva existència, em semblaria malament que se li tregués la capacitat d'invertir-hi. La sobirania es perd en moltes altres formes com, per exemple, votant.

Pilar Rahola, periodista: Sí, representa una cessió de sobirania, primer perquè legítima l'actuació del Ministeri a Catalunya i, políticament, redueix la capacitat decisòria de la Conselleria. Segon, en legitimar la intervenció estatal, la Conselleria perd credibilitat i perd poder. I tercer, representa un model d'actuació que dibuixa el Ministeri com el nucli del poder i anima el col·lectiu a anar allà directament a resoldre els problemes. Amb el pacte, la Conselleria és menys Conselleria i més delegació.

Ramon Barnils, escriptor: Si les competències en cultura de la Generalitat són exclusives, aleshores sí, és clar. El que passa és que no són exclusives, sinó que les consideràvem exclusives, però no ho eren com ho demostra el fet que persistís el Ministeri espanyol de Cultura. Per tant, el pacte Semprún-Guitart tot el que ha fet ha estat deixar les coses clares de fet, escampant la boira jurídica que no ens hi deixa veure clar.

Vicens Villatoro, escriptor: El problema —de sobirania o del que sigui— no és el pacte sinó la situació prèvia. La incongruència que la Generalitat tingui competències en exclusiva en cultura però hi hagi un Ministeri carregat de milions que

Núria Feliu, Duran Farrell, Josep Ramoneda, Baitasar Porcei, Albert Viadol, Jordi porta, Felix d'Azua i Pilar Rahola.

si se'ls gasta aquí retalla competències i si no se'ls gasta, discrimina. El pacte és una manera discutible d'adaptar-se a aquest contrasentit. Un mal menor en el millor dels casos. Mai una solució òptima.

Joan Maluquer i Ferrer, director de la Revista de Catalunya: És molt clar que el pacte Guitart-Semprún representa una cessió de la sobirania, sobretot perquè aquest pacte es produeix en l'àmbit cultural. En altres terrenys podria ser greu, però en el cultural ho és molt més: és en la cultura que els governs aboquen i difonen el seu missatge ideològic. En aquest sentit el pacte és especialment perillós.

Ma. Antònia Oliver, escriptora: La Generalitat de Catalunya ha de tenir competències de cultura. Si acceptar aquests diners significa cedir part d'aquestes competències, d'això se'n diu vendre's.

Josep Maria Llompert, president Federació Lluï: No ho conec totalment, però sobre la possible pèrdua de sobirania... la veritat és que en tenim tan poca, les tres comunitats, que poca se'n pot perdre. No puc pronunciar-me perquè no co-

nec a canvi de què s'ha fet, hauria de saber exactament què dóna Semprún i quines són les contraprestacions del govern de la Generalitat.

Miquel Sellarès, director del Centre de Documentació Política: Sí, crec que és la continuïtat d'una política global de desnacionalització i manca de sentit d'estat portada pel pujolisme, igual com l'afer de Catalunya de Gas, els serrells lingüístics, policia autonòmica, etc. El govern de la Generalitat no té projecte polític ni nacional, i no es pot seguir pidolant a Madrid.

Josep Guia, assagista i dirigent independentista: Des de Joaquim Rubió i Ors (1841) o Joan Maragall (1900) la independència cultural catalana ha estat una reivindicació unànime del catalanisme, recollida finalment com a competència exclusiva en matèria cultural als textos de l'estatut d'autonomia. Però malgrat aquestes declaracions les autonomies no aprofiten ni per a això, i en compte d'exigir el desmantellament del Ministeri de Cultura espanyol, són comprades per ell. Pague el que pague, el preu és el sotmetiment de la

cultura catalana a una cultura que sempre serà de *fandango*, *castanuela* i *pandereta*, com ho és la fira de juliol de Sevilla que ens han muntat enguany a València. La independència cultural, ai, també ens vindrà amb la independència.

Josep Melià, escriptor i polític: No crec que representi una pèrdua de sobirania. De tota manera crec que un sistema d'autonomia com el que tenim no és una qüestió de sobirania; el que s'ha d'anar és cap a la cooperació i, a pesar de les competències exclusives de la Generalitat, també el govern central té una responsabilitat constitucional en el tema de defensar i promocionar la llengua i la cultura catalanes. Crec que és un acord avantatjós per a Catalunya.

Josep-Lluï Carod Rovira, president d'Òmnium Cultural a Tarragona: Sí, representa una cessió de sobirania i, a més, el reconeixement explícit de la conveniència d'existir del Ministeri de Cultura. També sintetitza el projecte convergent: pidolar diners per la incapacitat política de reclamar la sobirania necessària.